

частиною тих не вирішених питань, які потребують теоретичного та нормативного врегулювання вже сьогодні.

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: Закон України від 14 липня 2015 року № 596-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 39. Ст. 372.
3. Гозн О. Основные начала административного права: французское право. *Основные начала российского и французского права*. М., 2012. С. 104–121.
4. Гришук Н. Історико-правовий генезис інституту адміністративної відповідальності: порівняльно-правові аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 111–115.
5. Огороднікова І. Міжнародний досвід регулювання відносин, що виникають у процесі реалізації заходів адміністративної відповідальності за правопорушення в сфері оподаткування. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2011. № 1 (52). С. 236–242.
6. Ткаля О. Проблеми та перспективи адміністративного впливу, що застосовується до неповнолітніх. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 8. С. 125–129.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративно-деліктне право, адміністративна відповідальність, адміністративне законодавство, адміністративні стягнення.

Ключевые слова: административное право, административно-деликтное право, административная ответственность, административное законодательство, административные взыскания.

Key words: administrative law, administratively-tort law, administrative responsibility, administrative legislation, administrative penalties.

ВАСИЛЬКІВСЬКА ВІКТОРІЯ ВЛАДИСЛАВІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук*

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УНИКНЕННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ В УКРАЇНІ

На державних службовців в Україні покладено надзвичайно соціально важливі функції з практичного виконання завдань і функцій держави та забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів [1]. В залежності від органу, в якому державний службовець займає посаду, а також кола

службових обов'язків, виникають ситуації, в яких в руках однієї особи може бути зосереджено велике коло повноважень. Таким чином, державні службовці, зосередивши в своїх руках практичне виконання функцій держави, створюють певну монополію у прийнятті рішень, що належать до їх компетенції як представників держави, що в свою чергу, провокує загрози використання ними службового становища за власними інтересами, зловживаючи наданою їм владою та наділеними повноваженнями [4, с. 2].

Зважаючи на це, важливим є питання не допущення зловживання державними службовцями довірених ним державою повноважень з особистих приватних інтересів, або в інтересах третіх осіб. В процесі модернізації державної служби в Україні, а також прийняття антикорупційного законодавства, в нашій державі було на нормативному рівні закріплено поняття реального та потенційного конфлікту інтересів. Так, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень, реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень [2]. Таким чином, конфліктом інтересів є ситуація, в якій службовець при виконанні своїх професійних обов'язків у чомусь заінтересований особисто (має приватний інтерес) та це не обов'язково є причиною прийняття ним неправомірного рішення або вчинення неправомірного діяння, проте здатне до цього призвести [5, с. 97]. Законодавче закріплення поділ конфлікту інтересів на потенційний та реальний зумовлено природою цього правового явища, а також шляхами його усунення, в залежності від різновиду.

Оскільки державна служба – це публічна служба, яка здійснюється від імені держави і передбачає реалізацію державно-владних повноважень, то й вимоги, правила, заборони й обмеження мають передбачатися виключно державою [3, с. 35]. Так, Законом України «Про запобігання корупції» закріплено перелік дій, які необхідно виконувати державному службовцю, з метою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Державний службовець зобов'язаний повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли він дізнався чи повинна була дізнатися про наявність у нього реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування на посаді, яка не передбачає наявності у нього безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно; не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів; вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів [2].

Аналізуючи зазначені норми законодавства стає зрозумілим, що саме на державному службовці, як на особі, на яку покладено практичне виконання завдань і функцій держави, лежить обов'язок самостійно виявляти реальний та потенційний конфлікт інтересів та вживати необхідних для його уникнення дій. Зважаючи на природу конфлікту інтересів та його особистий для можливого суб'єкта порушення характер, виникають реальні складнощі для державних службовців у його своєчасному виявленні та недопущенні. Саме тому, дуже важливим є питання постійного особистого підвищення рівня антикорупційної обізнаності та свідомості. Варто зазначити, що на сьогодні в Україні створено Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), яке є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику. Саме НАЗК розроблено методичні рекомендації, навчальні відео-курси, онлайн навчання з питань конфлікту інтересів, які оприлюднено на офіційному сайті агентства. Крім того, будь-яка особа може звернутись до НАЗК на телефон гарячої лінії, шляхом створення онлайн-звернення через особистий кабінет декларанта з метою консультації, в тому числі щодо конфлікту інтересів.

Таким чином, питання уникнення конфлікту інтересів державним службовцем є досить індивідуальним та в більшості своїй залежить від органу, кола обов'язків та займаної посади. Однак, слід зазначити, що державою, у особі НАЗК, вживається комплекс дій, спрямованих на підвищення антикорупційної свідомості державних службовців та їх максимального інформування і підтримки в таких важливих питаннях, як конфлікт інтересів.

Список використаної літератури:

1. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
3. Васильківська В.В. Правове регулювання статусу державного службовця в Україні : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса. 2018. 35 с.
4. Джумагельдієва Г.Д., Орленко Я.Ю., Сергієнко І.Г. Механізм врегулювання конфлікту інтересів в системі державного управління, електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток». № 2, 2019 р.
5. Пахомова І.А. Правові рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Серія «ПРАВО». № 25. 2018 р.

Ключові слова: державний службовець, конфлікт інтересів, запобігання.

Ключевые слова: государственный служащий, конфликт интересов, предотвращение.

Key words: civil servant, conflict of interests, prevention.